

Finanțat de
Uniunea Europeană

PREZENTAREA AMPRENTEI DE MEDIU A PRODUSELOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Inițiativa „Piața Unică pentru Produse Ecologice” (SMGP) subliniază necesitatea ca întreprinderile care doresc să intre pe piața UE să se conformeze standardelor pentru produsele ecologice. Pentru a crea o concurență loială între industrii și pentru a îmbunătăți comparabilitatea și comunicarea în domeniul mediului, Comisia Europeană (CE) a propus Metodologia Amprentei de Mediu a Produselor (PEF) ca metodă implicită de evaluare a impactului produselor asupra ciclului lor de viață. În prezent, PEF se utilizează mai frecvent ca instrument de sprijinire a raportării aspectelor de mediu în viitoarea legislație europeană. De exemplu, utilizarea sa este obligatorie în regulamentul adoptat privind bateriile sau în utilizarea sa potențială în clasificările taxonomice adoptate de UE.

Pentru a facilita respectarea acestor regulamente, Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI), în cadrul acțiunii finanțate de UE „Uniunea Europeană pentru Mediu” (EU4Environment), introduce Amprenta de Mediu a Produselor (PEF) ca fiind unul dintre instrumentele inițiativei Pieței unice pentru produse ecologice a UE în rândul țărilor din Parteneriatul Estic (PaE).

CONTEXTUL TEHNIC

PIAȚA UNICĂ PENTRU PRODUSE ECOLOGICE (SMGP)

Inițiativa SMGP, introdusă de Comisia Europeană în 2013, recomandă un set de principii, care urmează a fi aplicate atunci când se comunică performanța de mediu a produselor și organizațiilor, permițând producătorilor să-și justifice declarațiile privind respectarea mediului. Inițiativa răspunde necesității de a stabili și aplica o abordare unică de evaluare a mediului pentru produsele comercializate în țările UE.

AMPRENTA DE MEDIU A PRODUSELOR (PEF)

O metodologie recomandată de UE care presupune o evaluare multicriterială a performanței de mediu a unui bun sau a unui serviciu pe toată durata ciclului său de viață, de la extragerea resurselor până la fabricarea produselor și sfârșitul ciclului de viață. Aceasta ia în considerare 16 categorii de impact asupra mediului, oferă reguli concrete de modelare, care reduc libertatea de interpretare și promovează cerințe stricte de calitate și verificare a datelor. Pentru anumite grupuri de produse sunt elaborate Norme privind categoria de amprentă de mediu a produselor (PEFCR-uri). Două obiective ale PEFCR-urilor sunt de a oferi reguli de modelare coerente pentru toate produsele din domeniul de aplicare, de a se concentra asupra principalelor efecte asupra mediului ale categoriei de produse din domeniul de aplicare și de a facilita compararea produselor. O Normă privind categoria de amprentă de mediu a produselor include adesea și rezultatele PEF pentru unul sau mai multe așa-numite produse reprezentative, care servesc drept repere în cadrul categoriei (sau subcategoriilor) lor de produse.

GÂNDIREA BAZATĂ PE CICLUL DE VIAȚĂ (LCT)

Gândirea bazată pe ciclul de viață implică luarea în considerare a impactului ecologic, economic și social al unui produs de-a lungul întregului său ciclu de viață. Aceasta urmărește îmbunătățirea durabilității prin identificarea oportunităților de îmbunătățire a proceselor de producție.

ETICHETAREA ECOLOGICĂ

Etichetarea ecologică este o acțiune voluntară menită să comunice calitatea ecologică a unui produs, încurajând întreprinderile să-și eticheteze produsele și să adopte practici ecologice. În cele din urmă, aceste procese generează beneficii duble atât pentru întreprinderi, cât și pentru consumatori.

Action implemented by:

DISPONIBILITATEA REPUBLICII MOLDOVA DE A ACCESA SMGP

CADRUL LEGISLATIV ACTUAL

Republica Moldova dispune de o certificare recunoscută pentru agricultura ecologică, astfel cum se menționează în Legea 115/2011 privind producția agro-alimentară ecologică. În 2020, în cadrul programului EU4Environment, Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), cu sprijinul partenerului național, EcoContact, a inițiat transpunerea Regulamentului UE 66/2010 pentru instituirea unui mecanism de etichetare ecologică în Republica Moldova. La 27 iunie 2014, Republica Moldova a semnat Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană (UE), angajând țara în implementarea diferitor acțiuni și îmbunătățiri legislative pentru realizarea Aquis-ului Comunitar al UE (inclusiv aplicarea principiilor economiei ecologice și economiei circulare). Pe baza acestui fapt, a fost lansat Programul de promovare a Economiei Verzi pentru anii 2023-2027. Acest program prevede punerea în aplicare a unor acțiuni mai avansate și stabilește obiective ambițioase pentru a îmbunătăți înțelegerea și aplicarea sistemelor de asigurare și conformitate a mediului. În plus, țara are în prezent o colecție de acte normative și documente politice care pun bazele unei economii mai ecologice și implementarea metodologiei PEF.

Viziunea asupra dezvoltării Republicii Moldova pentru următorul deceniu se bazează pe o economie durabilă și favorabilă incluziunii, pe un capital uman și social robust, pe instituții oneste și eficiente și pe un mediu sănătos. Acest angajament impune o colaborare strânsă între Ministerul Mediului și Ministerul Economiei. Unele documente de politici de promovare ale economiei verzi sunt:

- Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”
- Strategia de Dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020
- Strategia de mediu pentru anii 2014-2023
- Programul de promovare a economiei verzi în Republica Moldova pentru anii 2018-2020
- Acordul de Asociere (AA) între Republica Moldova și Uniunea Europeană
- Contribuția Națională Determinată (CND) a Republicii Moldova
- Proiectul Hotărârii de Guvern din 2022

CERTIFICATE ECO

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) administrează implementarea politicii și înregistrează marca națională „Agricultura Ecologică - Republica Moldova”. În această privință, comisia de profil examinează cererile agenților economici pentru obținerea mărcii naționale. Organismele de control și certificare asigură respectarea reglementărilor agroalimentare ecologice. La comercializarea produselor agroalimentare ecologice agenții economici sunt obligați să utilizeze marca națională pentru a preveni dezinformarea consumatorilor.

IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PĂRȚI INTERESATE

Implicarea părților interesate încurajează dialogul deschis și promovează transparența, care este esențială pentru comercializarea produselor ecologice. Practicile PEF și domeniile conexe reunesc diferite părți interesate, inclusiv organizațiile internaționale, autoritățile publice, instituțiile de specialitate și utilizatorii finali, pe tot parcursul ciclului de implementare al producătorilor/fabricanților.

În acest sens, Proiectul Hotărârii de Guvern din 2022 ar juca un rol semnificativ în integrarea pe piața europeană a produselor ecologice, deoarece a fost inițiat în cadrul procedurii de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul european. Printre celelalte părți interesate importante la nivel național și internațional se numără

Organizații internaționale: ONUDI, OCDE, UNECE, Programul Națiunilor Unite pentru Mediu, Banca Mondială, Organizația Mondială a Comerțului, PNUD, BERD, ABD, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare

Experți și instituții regionale interesate de PEF: Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Asociația Businessului European; AmCham Moldova; Asociația Investitorilor Străini; Moldova Fruct; Alianța Lanțului Valorice în Agricultura Ecologică din Moldova.

Sinteza părților interesate prezintă condiții favorabile pentru a permite sinergiile necesare în scopul punerii în aplicare a Ampreței de Mediu a Produselor (PEF) la scară națională în Republica Moldova.

TENDINȚELE PIEȚEI NAȚIONALE CARE FAVORIZEAZĂ INIȚIATIVA SMGP

MODEL DE AFACERI ORIENTAT SPRE EXPORT

Peste 95% din produsele ecologice moldovenești sunt exportate, cu o tendință de creștere care sporește cota produselor ecologice în totalul exporturilor. Top cinci produse ecologice sunt nucile (48% din exporturi), prunele uscate (9,8%), soia (8,6%) și porumbul (5,5%). Majoritatea produselor certificate ecologic din Moldova sunt exportate în UE și SUA, care cuprind în principal produsele vegetale și mierea. Cu toate acestea, analiza exporturilor realizate pe grupuri de mărfuri indică faptul că exportul principalelor grupuri înregistrate a scăzut. În prezent, printre importatorii de produse ecologice din UE, Moldova se află pe locul 17 în privința certificării ecologice și etichetării produselor. În acest context, conformarea la standardele europene de calitate pentru bunuri și servicii, precum și la potențialele viitoare cerințe de mediu bazate pe PEF, va permite accelerarea exporturilor.

În acest fel, studiul PEF va fi de mare valoare pentru ca întreprinderile să se pregătească pentru viitoarele reglementări, cum ar fi rezultatele strategiei "de la fermă la furculiță" sau directiva privind declarațiile ecologice referitoare la sistemele de etichetare. Studiul va oferi informații valoroase cu privire la cele mai importante componente, etape de prelucrare sau etape ale ciclului de viață al unui produs, asigurând alinierea calității produselor la reglementările UE, ceea ce ar putea permite Moldovei să avanseze în clasamentul importatorilor UE de produse ecologice.

CEREREA CONSUMATORILOR PENTRU ECO-CONFORMITATE

Este necesar să se abordeze problema produselor neconforme care prezintă riscuri pentru sănătate și mediu, cu 1 400 de plângeri privind cazurile de servicii și produse neconforme înregistrate în 2020. În special, dispozițiile REACH existente sunt limitate și acoperă aspectele generale din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice. În plus, prevalența actuală a etichetării incorecte precum "ecologic"; "verde", "eco" este înșelătoare pentru consumatorii care doresc să cumpere produse ecologice. Lipsa de conștientizare a consumatorilor cu privire la standardele de calitate și de mediu ale produselor și serviciilor permite unor producători să-și comercializeze în mod fals produsele ca fiind ecologice.

Introducerea inițiativei SMGP are potențialul de a standardiza etichetarea ecologică, eliminând lacunele care permit produselor neconforme să fie comercializate ca fiind ecologice, împiedicând înșelarea consumatorilor. Inițiativa abordează problema respectării diferitor reglementări prin stabilirea unei abordări unificate de evaluare a impactului asupra mediului pentru comerțul transfrontalier. În acest sens, ar trebui stabilită baza legislativă și administrativă pentru etichetarea ecologică a produselor, serviciilor și organizațiilor neagricole, în conformitate cu Propunerea de Directivă privind fundamentarea și comunicarea declarațiilor explicite de mediu (Directiva privind declarațiile ecologice).

BENEFICIILE APLICĂRII METODOLOGIEI PEF PENTRU ÎNTREPRINDERILE ORIENTATE SPRE EXPORT

PEF permite întreprinderilor să îmbunătățească în mod eficient durabilitatea lanțului lor de aprovizionare și a întregului ciclu de viață al produsului lor. Un studiu PEF va oferi informații valoroase cu privire la componentele, etapele de prelucrare sau etapele ciclului de viață ale unui produs care au cel mai mare impact și, prin urmare, reprezintă punctul de plecare perfect pentru reducerea impactului negativ asupra mediului. Beneficiile potențiale ale aplicării metodologiei PEF sunt:

DESCOPERĂ AICI
CUM SĂ EFECTUAȚI UN STUDIU
PEF PENTRU ÎNTREPRINDEREA
DUMNEAVOASTRĂ

Inițiativa SMGP vizează furnizarea de informații clare, fiabile și comparabile privind performanța de mediu a produselor și organizațiilor prin stabilirea unei abordări unice de evaluare de mediu pentru produsele introduse pe piața UE. Foaia de parcurs privind gradul de pregătire pentru SMGP reprezintă recomandări ghidate care descriu oportunitățile și etapele de referință pe care Republica Moldova trebuie să le realizeze pentru a fi pregătită pentru introducerea SMGP și, prin urmare, pentru a permite comercializarea produselor ecologice în toate țările UE.

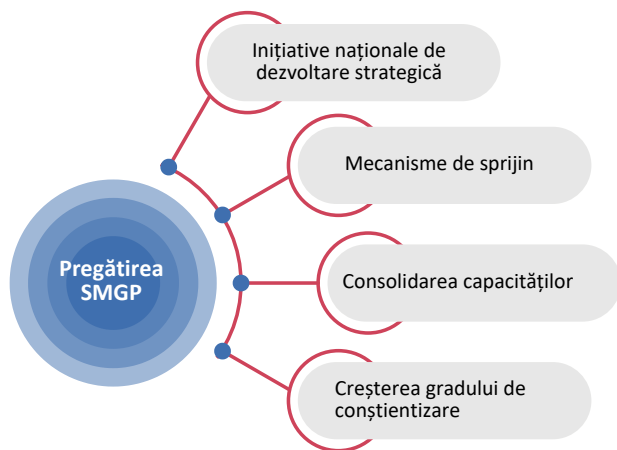

FIGURA 1 Elementele de bază ale pregătirii SMGP

INIȚIATIVELE NAȚIONALE DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ

Modificări legislative – adaptarea actelor normative privind certificările ecologice ar trebui să aibă loc după aprobarea Hotărârii de Guvern, asigurând instituirea unui mecanism de certificare pe deplin funcțional, în conformitate cu propunerea UE privind declarațiile ecologice.

Primind statutul de țară candidată la UE în iunie 2022, Republica Moldova nu poate transpune prevederile privind certificările ecologice, așa cum sunt ele prevăzute în regulamentele UE, prin urmare, ar putea adopta o abordare diferită. De exemplu, instituirea unor mecanisme și sisteme naționale care să fie în conformitate cu cele ale Uniunii Europene. În acest sens, punerea în aplicare a Amprentei de Mediu a Produselor la nivel național ar asigura conformitatea cu standardele europene pentru comercializarea produselor ecologice.

Pentru a realiza acest lucru, ar putea fi luate în considerare următoarele etape:

- Legiferarea mărcilor de certificare și a condițiilor de utilizare a acestora.
- Legiferarea criteriilor de acordare a certificării ecologice pe grupe de produse și servicii.
- Evaluarea și ajustarea cadrului juridic pentru a aborda încălcările legislației privind produsele și serviciile certificate ecologic, inclusiv dispozițiile referitoare la etichetarea ecologică din cadrul legislației privind protecția mediului.

Sistemul de monitorizare și evaluare: pentru a asigura implementarea cu succes a inițiativelor strategice și politice, este esențial să se creeze un sistem solid de monitorizare și evaluare. Pentru a obține rezultate optime, ar trebui format un organism executiv prin implicarea părților interesate din principalele grupuri industriale. În plus, este importantă identificarea categoriilor de produse care pot fi actori relevanți pe piața europeană. În acest sens, ar putea fi important să se preia conducerea în elaborarea normelor privind categoriile de amprentă de mediu a produselor (PEFCR-uri) pentru aceste grupuri de produse și să se asigure o monitorizare consecventă. Acest lucru poate ajuta Republica Moldova să sporească competitivitatea pe piața UE, să se afle în fruntea viitoarelor evoluții ale UE și să pregătească aceste industrii. În cele din urmă este necesar de dezvoltat date locale, importante din punct de vedere geografic, care sunt necesare pentru realizarea unui studiu PEF. De exemplu, dezvoltarea mixului de energie electrică al țării sau a altor tehnologii relevante specifice țării sau activități pentru care ar trebui elaborate date de bază.

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII

Este esențial să se împuternicească instituțiile-cheie de cunoaștere și grupurile de reflecție relevante pentru a stimula ecosistemul în vederea dezvoltării capacității PEF și a normelor privind categoria de amprentă de mediu a produselor (PEFCR-uri) pentru sectoarele relevante. Acest lucru ar permite pregătirea pentru conformitatea cu viitoarele regulamente relevante ale UE. Toate părțile interesate, inclusiv reprezentanții industriei, mediul academic, societatea civilă și funcționarii guvernamentali, trebuie să fie incluși în inițiativele de consolidare a capacităților pentru a le oferi cunoștințele, competențele și resursele necesare, esențiale pentru stabilirea eficientă a condițiilor prealabile pentru etichetarea ecologică. În plus, este esențial să se asigure că eforturile de consolidare a capacităților sunt adaptate la nevoile specifice ale fiecărui grup de părți interesate și sunt furnizate într-o varietate de formate. Pentru a realiza acest lucru, ar trebui introduse următoarele aspecte:

- Conceperea și implementarea unui program de consolidare a capacităților pentru implementarea PEF, personalizat pentru fiecare grup de părți interesate, pașaportul produsului digital sau cerințele de raportare nefinanciară.
- Asigurarea sinergiilor între proiectele în curs din țară.
- Stabilirea unor mecanisme care să permită organismelor de acreditare, certificare și evaluatorilor să-și consolideze expertiza.
- Punerea în aplicare a unor soluții IT adaptate, extinzând astfel baza de cunoștințe relevante. Aceasta ar putea include, de asemenea, extinderea bazei de date principale cu seturi de date specifice fiecărei țări. Acest lucru va ajuta întreprinderile care realizează studii PEF.
- Dezvoltarea PEFCR-urilor pentru categorii importante de produse fabricate în Republica Moldova ar putea ajuta țara să-și sporească competitivitatea pe piața UE și să fie în fruntea viitoarelor evoluții ale UE și să pregătească aceste industrii.

MECANISMELE DE SPRIJIN

Crearea sinergiilor între mecanismele de sprijin existente este esențială pentru promovarea condițiilor favorabile pentru introducerea cu succes a PEF. Aceste sinergii implică crearea de cunoștințe, schimbul de experiență și crearea unei baze de experți, toate acestea fiind esențiale pentru generarea unui impact semnificativ asupra grupurilor de părți interesate. În plus, stimulentele financiare destinate promovării dezvoltării etichetării ecologice au potențialul de a crea condiții favorabile pentru pregătirea SMGP în țară. În acest sens, sunt sugerate următoarele acțiuni:

- Asigurarea unei cooperări strânse între instituțiile guvernamentale, organizațiile de sprijinire a întreprinderilor și instituțiile de finanțare (de exemplu, băncile comerciale și UCO-urile) este esențială pentru includerea standardelor unificate de etichetare ecologică și a modelelor de eficiență a utilizării resurselor în modelele de afaceri actuale.

- Dezvoltarea și evaluarea fezabilității stimulentele fiscale pentru mediu, cum ar fi sistemele de impozitare reduse, pentru întreprinderile care acordă prioritate eficienței resurselor, reducerii emisiilor și adoptării tehnologiilor ecologice.
- Crearea de programe de asistență sub forma subvenționării, cofinanțării consultative sau a serviciilor de consultanță pentru stabilirea și adoptarea practicilor de etichetare ecologică în cadrul organizațiilor.

Producerea datelor: În prezent, există lacune substanțiale în ceea ce privește datele din cauza lipsei de date regionale privind procesele locale. Multe întreprinderi se confruntă cu problema de-a furniza date experților din cauza proceselor de intrare și ieșire neclare, precum și a sistemelor inadecvate de stocare sau monitorizare a datelor operaționale. Accesul la date complete este esențial pentru realizarea unor studii PEF precise și eficiente, ceea ce permite companiilor să își perceapă mai bine amprenta asupra mediului, să identifice zonele de îmbunătățire și să ia decizii informate privind durabilitatea. Îmbunătățirile pot fi realizate prin sporirea comunicării în cadrul lanțului de aprovizionare, prin transparență și prin punerea în aplicare a sistemelor interne de monitorizare a intrărilor și ieșirilor. Colaborarea cu partenerii UE și cu actori interesați poate oferi resurse și expertiză valoroase. Abordarea provocărilor unice legate de colectarea datelor specifice unei regiuni (cum ar fi variațiile în ceea ce privește disponibilitatea, calitatea, standardizarea și confidențialitatea) reprezintă un pas esențial. De asemenea, părțile interesate ar trebui să aibă acces la instrumente IT precum SimaPro, Ecochain și OpenLCA pentru analiza și modelarea datelor.

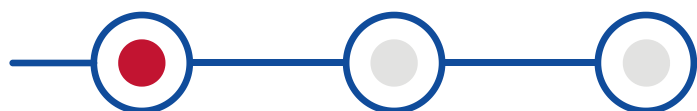
SENSIBILIZAREA PUBLICULUI

Sensibilizarea cu succes a publicului implică o planificare detaliată și o punere în aplicare a unei game de activități care să aducă și să implice în mod eficient publicul țintă, creând un impact pe termen lung. Pentru realizarea acestui lucru, sunt propuse următoarele acțiuni:

- Efectuarea studiilor de referință pentru a înțelege atitudinile și comportamentele actuale ale publicului țintă față de etichetarea ecologică, sintetizând aceste informații pentru a elabora mesaje cu impact.
- Colaborarea cu sistemele europene de etichetare ecologică la realizarea studiilor (de exemplu, Nordic Swan Ecolabel).
- Cooperarea la crearea unei campanii de sensibilizare a factorilor de decizie și a instituțiilor guvernamentale naționale pentru a promova mai eficient beneficiile aplicării PEF.
- Desfășurarea campaniilor educaționale pentru creșterea capacității consumatorilor de a înțelege avantajele produselor certificate și capacității de luare a deciziilor conștiente, făcând astfel sistemul pentru produsele ecologice mai atractiv atât pentru producători, cât și pentru consumatori.

CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE DE VIITOR

Pe baza recomandărilor prezentate mai sus, etapele de pregătire pentru SMGP propuse oferă scenarii potențiale de dezvoltare pentru Republica Moldova în stabilirea ecosistemului pentru a intra cu succes în SMGP al UE. În cele din urmă, protecția mediului, eficiența resurselor și a energiei ar trebui să fie integrate în toate sectoarele economiei. Acest lucru ar implica, în primul rând, pregătirea pieței țării pentru aplicarea PEF, iar apoi utilizarea PEF în cadrul politicilor, eventual prin PEFCR. Cercetarea subliniază necesitatea de a pregăti industria pentru viitoarele reglementări prin aplicarea PEF la nivel național. Etapele propuse mai jos pot avea sinergii bazate pe acțiuni și colaborări eficiente între părțile interesate.

ETAPA DE ÎNȚIERE

reprezintă un ecosistem puternic de grupuri de reflecție, care permite o conștientizare eficientă și inițiative de consolidare a capacităților. În acest model, aspectele PEF sunt integrate într-o gamă largă de documente de politici publice și strategice, deși lipsesc planurile specifice pentru anumite reglementări. Organismul național desemnat urmărește recunoașterea internațională și consolidează capacitățile interne. Actorii de pe piață sunt încurajați să utilizeze doar etichetarea corectă. ONG-urile și grupurile de reflecție joacă un rol crucial în pregătirea țării pentru practicile PEF, sectorul privat demonstrând sensibilizare și interes pentru lansarea inițiativei.

Despre UE4Mediu

Inițiativa EU4Environment, finanțată de Uniunea Europeană (UE), își propune să sprijine țările Parteneriatului Estic în conservarea capitalului natural și sporirea bunăstării mediului pentru oameni. În acest context, sunt sprijinite acțiunile legate de mediu, demonstrând și identificând oportunități pentru o dezvoltare mai ecologică și stabilind mecanisme pentru o gestionare mai bună a riscurilor și a impactului asupra mediului. EU4Environment este implementat de cinci organizații partenere: OCDE, UNECE, UNEP, UNIDO și Banca Mondială în perioada 2019-2024, beneficiind de un buget de 20 de milioane EUR.

DECLINAREA RESPONSABILITĂȚII

Această publicație a fost realizată cu sprijinul Uniunii Europene. Conținutul acesteia este responsabilitatea exclusivă a ONUDI și nu reflectă în mod necesar punctele de vedere ale Uniunii Europene. Acest document a fost elaborat fără editarea oficială a Organizației Națiunilor Unite. Denumirile utilizate și prezentarea materialelor din acest document nu implică exprimarea vreunei opinii din partea Secretariatului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) cu privire la statutul juridic al oricărei țări, teritoriu, oraș sau arie de influență sau cu privire la delimitarea frontierelor sau limitelor sale, sau cu privire la sistemul său economic sau gradul de dezvoltare. Astfel de descrieri cum ar fi „dezvoltat”, „industrializat” sau „în curs de dezvoltare” au un scop statistic și nu exprimă neapărat o opinie cu privire la stadiul la care a ajuns o anumită țară sau zonă în procesul de dezvoltare. Menționarea denumirilor de firme sau a produselor comerciale nu constituie o aprobare din partea ONUDI. Opiniile, cifrele și estimările prezentate sunt responsabilitatea autorilor și nu ar trebui considerate neapărat că reflectă punctele de vedere sau că reprezintă aprobarea ONUDI și a statelor sale membre.

© – 2024 – ONUDI. Toate drepturile sunt rezervate. Licențiat în Uniunea Europeană în anumite condiții.

Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială
Dna Tatiana Chernyavskaya
Manager de proiect EU4Environment
Tel: +43 1 26 0 26 5520
E-mail: t.chernyavskaya@unido.org

ETAPA DE FACILITARE

reprezintă un ecosistem sinergic, care creează un mediu favorabil pentru aplicarea metodologiei PEF în Republica Moldova. Aspectele PEF sunt integrate în mod explicit în politica publică, în documentele de strategie și sunt susținute prin reglementări speciale. Organismul național desemnat câștigă recunoaștere internațională, în timp ce guvernul preia un rol de coordonare, conducând programe de sprijin la nivel de stat, asigurând stimulente financiare și promovând utilizarea instrumentelor IT pentru colectarea și analizarea datelor. ONG-urile și alte grupuri de reflecție servesc drept experți, iar sectorul privat a cunoscut cazuri de succes în implementarea practicilor PEF, consolidând prezența țării pe piețele de export.

ETAPA DE CONSOLIDARE

reprezintă un nivel de maturitate, în care sistemul PEF al țării evoluează către un ecosistem cuprinzător și bine funcțional, cu o infrastructură de calitate solidă care sprijină implementarea sistemului PEF. Acest lucru poate implica aplicarea metodologiei PEF la nivel național, asigurând respectarea standardelor de mediu. În plus, PEF se utilizează în propunerile de proiectare ecologică. Toate etichetele din țară sunt în conformitate cu propunerea UE privind etichetele ecologice. Organismul național desemnat a obținut recunoaștere internațională, iar organismele de certificare locale, în conformitate cu protocoalele de etichetare ecologică ale UE, certifică nu numai întreprinderile moldovenești, ci se angajează și cu clienții din întreaga lume. Guvernul colaborează strâns cu ONG-urile și partenerii, aliniind politicile și prioritățile de dezvoltare la practicile PEF. Sectorul privat demonstrează un angajament ferm față de durabilitate prin stabilirea unei practici PEF solide, obținând recunoașterea prin etichetarea PEF.